మనదేశపు తొలి శివాలయం

గుడిమల్లం పరశురామేశ్వరాలయం

ఈమని శివనాగిరెడ్డి-స్థపతి

శ్రీరాఘవేంద్ర

సంపాదకులు

కొండా శ్రీనివాసులు

గర్భాలయం తవ్వకాల్లో దొరికిన మౌర్యుల కాలపు పురావస్తువులు

గర్భాలయంలో, రాతి కంచెచుట్టూ నేల రాళ్ళను తొలగించి, డా.ఇంగువ కార్తికేయ శర్మగారు 1973లో జరిపిన తవ్వకాల్లో గుడిమల్లం చరిత్రను మలుపు తిప్పిన పురావస్తు ఆధారాలైన వెండి నొక్కుడు గుర్తులుగల నాణెము, మట్టిపాత్రలు, మౌర్యులకాలం (క్రీ.పూ.3వ శతాబ్ది) నాటివి బయల్పడినాయి.

చదును చేసిన నేలపై రెండు గుండ్రటి రాతి పీఠాలపైన గుహ్యునిపై నిలబడి యున్న పశుపత రుద్రుని ఆకారం చెక్కిన, పైకి లేచిన పురుషాంగం (శివలింగం) బిగించబడింది. చుట్టూ క్రీ.పూ. 2వ శతాబ్దినాటి బౌద్ధ వాస్తు శిల్పకళతో తీర్చిదిద్దిన అర్ధ పద్మాలు, చెక్కిన స్థంభాలు, అడ్డపట్టీలు పొందించిన రాతికంచె (రెయిలింగ్) చారిత్రక ప్రాధాన్యతను సంతరించుకొంది. తరువాతి దశలో క్రీ.శ.1-2 శతాబ్దాల్లో గజపృష్ఠాకారంలో ఇటుకలతో ఒక గర్భాలయాన్ని నిర్మించినట్లు, ఆ పొరలో దొరికిన మెరుపుగల ఎర్రరంగు మట్టిపాత్రలు రుజువుచేస్తున్నాయి. ఈ ఆలయ ఇటుక గోడలకు రాతికంచెకు మధ్యనుగల నేలపరుపుపైన సున్నపు కాంక్రీటు వేయబడింది.

క్రీ.శ.8వ శతాబ్దిలో రాతికంచె సగం మునిగేట్లుగా నేల ఎత్తు పెంచి, లింగపీఠం చుట్టూ యక్షునిబొమ్మ కూడ కొద్దిగా లోనికి వెళ్ళినట్లుగా మునుపటి సున్నపు కాంక్రీటుపైన రాళ్లను పరిచారు. తరువాతి కాలం, అంటే క్రీ.శ.12వ శతాబ్ది ఆలయం ఇటుకగోడలపైన రాతిగోడలను లేపివిస్తృతం గావించారు.

ఈ వేదిక లింగం చుట్టూ చేసిన త్రవ్వకాల్లో క్రీ. శ. 2-3 శతాబ్దాలకు చెందినట్టి, ఇటుకలతో కట్టిన గజపృష్ఠాకారపు గుడి, గోడ కూడ బయల్పడింది. గర్భాలయంలో చేపట్టిన తవ్వకంలో బయల్పడిన బుద్ధ పాద చిహ్నామున్న బుద్ధ ధాతు పేటిక, వెండి నొక్కుడు గుర్తులుగల నాణెం, నలుపు తెలుపు రంగు, బాగా మెరిసే ఎరుపురంగు, బాగామెరిసే నలుపురంగు, మట్టిపాత్రలు, ఇంకా 40×20×8 సెం.మీ., 38×19×7 సెం.మీ. కొలతలు గల ఇటుకలవల్ల గుడిమల్లం శివలింగం క్రీ. పూ.4-3 శతాబ్దాలనాటి బౌద్ధక్షేత్రంపైన క్రీ.పూ.2వ శతాబ్దిలో,

ఇతర శిల్పాలు

వ్యాఖ్యాన దక్షిణామూర్తి (93×57×24 సెం.మీ.)

దక్షిణవైపు కోష్టంలోనున్న వ్యాఖ్యాన దక్షిణామూర్తి, ఎత్తైన పీఠంపైన అర్ధపర్యంకాసనంలో కూర్చుని, జటామకుటాన్ని ధరించి, నాలుగు చేతుల్లో పై రెండింటిలో జపమాల, కమండలాలను, కింది చేతుల్లో వ్యాఖ్యానముద్ర, పుస్తకాలను ధరించి ఉన్నాడు. పీఠం దగ్గర అటూ ఇటూ ఇద్దరు శైవర్షులున్నారు. ఈ శిల్పం మధ్యచోళ కాలానికి (క్రీ.శ.12వ శతాబ్దికి) చెందింది.

నంది (35×47×25 సెం.మీ.)

మహామండపంలో లింగానికి ఎదురుగా ప్రతిష్ఠించబడింది. చివరి చోళ కాలానికి (క్రీ.శ.14వ శతాబ్ది) చెందింది.

విష్ణు (82×47×18 సెం.మీ.)

సమభంగ స్థానకంలో నిలబడి, పై చేతుల్లో శంఖ, చక్రాలు, కిందిచేతులు అభయముద్ర, కటిముద్రలుగా ధరించి ఉన్నాడు. గర్భగృహం వెనుక (పశ్చిమ) కోష్టంలో నున్న ఈవిగ్రహం విజయనగర కాలానికి చెందింది.

బ్రహ్మ (82×43×15 సెం.మీ.)

మూడు ముఖాలు కనిపిస్తూ, పైచేతుల్లో అక్షమాల, గిండి, కింది చేతుల్లో అభయ, కటిహస్తముద్రలుగానూ కలిగిఉన్నాడు. శైలిని బట్టి ఈ విగ్రహం చోళకాలానికి(క్రీ.శ.12వ శతాబ్ది) చెందినదని చెప్పొచ్చు.

దుర్గ (విష్ణుదుర్గ) (82×43×18 సెం.మీ.)

మహిషాసురుని తలపై సమపాదుస్థానకంలో నున్న దుర్గ, పైచేతుల్లో శంఖ, చక్రాలను, కింది చేతుల్లో అభయ, కటిముద్రలతోను ఉంది. అంతరాళ ఉత్తర కోష్టంలోనున్న ఈ విగ్రహం, చోళుల కాలానికి (క్రీ.శ.13వ శతాబ్ది) చెందింది.

పరివారాలయాల్లో రాతి శిల్పాలు

చండికేశ (68×33×8 సెం.మీ.)

గర్భాలయానికి ఈశాన్యంలో నున్న చిన్న ఇటుకరాతి ఆలయంలో ఉంది.

5. విక్రమాదిత్య మహావలి వాణరాయని శాసనం (క్రీ.శ.925)

(AR.224/1903; SIII.VIII.no.523; E.I., Vol.XI, p.228)

విజయాదిత్య వాణరాయని క్రీ.శ. 925 నాటి శాసనంలో, తిరువేంగడ కోట్టంలోని శిలైనాడులోని తిరువిప్పిరంబేడు సభ ఆధ్వర్యంలో, స్వామివారి నందా దీపం నిర్వహణ కోసం, 29 కలంజుల బంగారాన్ని దానం చేసిన వివరాలున్నాయి.

పాఠం :

1. స్వస్తిశ్రీ శకర్యాణ్
2. డు 827 ఆవదు వి
3. జయాదిత్త వాణరాయ
4. ర్ ప్రిథివి రాజ్యం జెయ్య
5. త్తిరువేంగు ధక్కొట్టత్తుచెచిలై
6. నాట్టు త్తిరువిఱ్పురం బేట్టు
7. సభైయోం అదిగారి వీరమంగ
8. లణ్ గిళాణ్ ఊళిపక్కల్ ఎంగతూర్ ప్
9. ప్పరశిరామీశ్వర గరత్తుప్పెరాణార్క్కు
10. చ్చాందిరాదిత్తగతమ్ నందావిలక్
11. క్కు ఎంప్పదఱ్కు కొండ పొంణ్
12. ఇప్పాణ్ ముదల్ ఇరుబదింకల మంజా
13. ంజిణాళ్లాండు వరై నా
14. డిప్ప లశైయాఱ్పొణ్ణా ఱ్కలంజి
15. ణాఱ్కలంజుక్కు ణాఱ్పత్తైయన్నాళి
16. ప్పడినూఱ్టెంబడిపాళి నెయ్యాల్
17. నిశాటి ఉరియ్నెయ్ కొండునందా
18. విలక్కు ముత్తామై ఎరప్పోమాణోం
19. ముట్టిర్ కంగైయిడై క్కుమరియిదైచ్చె
20. య్దార్ శెయ్దు పావం పడువోమాంగ
21. ం సభైయోం ॥॥

1. మొదటి పరాంతక చోళుని శాసనం(క్రీ.శ. 907–949)

(AR.225/1903; SII.VIII.no.524)

మదురైకొండ కొప్పరకేసరివర్మ మొదటి పరాంతకుని (క్రీ.శ.907–949) 32వ పాలనా సంవత్సరపు శాసనంలో స్వామివారి నైవేద్యానికిచ్చిన దానం గురించి ఉంది. మహాదేవ భట్టార్కర్ పేరు ప్రస్తావించబడింది.

1 ஸ்வஸ்தி ஸ்ரீ [||*] மதிரைகொண்ட கொப்பரகெசரிப . . . .
2 டு(ா) முப்ப[த்*]திரண்டாவது திருவெ . . . .
3 ட்டத்து சிலைநாட்டு திருவிப்பிரம்பெட்டு பாசி . . . .
4 கரத்து ஸ்ரீமஹாதேவபட்டாரகற்க்கு கிழார்க்கூற்றத்துக் கிளிநால் . .
5 நெல்லூர்கிழவன் வாகளூர் . . . .
6 தெவ . . ணவியன் கிழார்நாடு . . . . திருவ[முது] . . . .
7 ய்ய . . . .
8 அலகு . . . ஞட்டு . . . . ழஞ் . . . .
9 [இது] பன்மா[ஹே*]ஸ்வர ர[க்ஷை] [||*]

2. మొదటి రాజరాజ చోళుని శాసనం (క్రీ.శ. 987)

(AR.227/1903; SII.VIII.no.526)

మొదటి రాజరాజచోళుని రెండో పాలనా సం॥మైన క్రీ.శ.987 నాటి శాసనంలో గ్రామంలోని ఒక వ్యక్తికి సభైయార్ మహేశ్వరుడు పరశురామేశ్వర ఆలయంలో పనిచేయటానికి కమ్మరవృత్తిని అప్పగించిన వివరముంది.

1 ஸ்வஸ்தி ஸ்ரீ [||*] ரா . . .
2 ஜ[ராஜ*]தெவற்கு ய[ாண்டு]
3 இரண்டாவது திரு-
4 விற்பெரும்பெ-
5 [ட்]டு மங்[குலகி]யா-
6 ன பரசிராமத்-
7 தட்டானுக்கு இ-
8 ஊர் காணியா . .
9 இச்சு ஸபை-
10 யாரும் ஸ்ரீமாஹெ-
11 ஸ்வரருங் கு
12 டுத்தோம் [||*]

8. ఆలయం పశ్చిమంవైపు అధిష్ఠానం పైనున్న విక్రమచోళుని శాసనం (క్రీ.శ. 1127)

(AR.212/1903; SII.VIII.no.511)

విక్రమచోళుని తొమ్మిదో పాలనా సం॥ అయిన క్రీ.శ.1127 నాటి శాసనంలో స్వామివారి ఉత్సవాలకు అవసరమైన ప్రసాదం, నెయ్యి, ధూప, దీప, అభిషేకాలకు కావలసిన సుగంధద్రవ్యాలకోసం కొంత పుంజ, నంజ, భూముల్ని దానం చేసిన వివరాలున్నాయి. ఇంకా, నారణదేవన్ కులోత్తుంగ చోళ కరుప్పరుడైయాన్ పుణ్యంకోసం అతని కుమారుడైన విక్రమచోళ కరుప్పరుడైయాన్ మహాదేవ పరశు రామేశ్వర ముడైయర్ దేవాలయాన్ని రాతితో కట్టించాడని చెప్పబడింది.

1 ஸ்வஸ்தி ஸ்ரீ[||*] பூமாது புண[ர]ப் புவிமாது வளர நாமாது [வி]ளங்க ஜயமாது விரும்ப
தந்திருகழல் மலரடி மன்னவர் சூடச் செங்கோல் சென்று திசைதொறு நடப்ப வெ
கலி நீங்கி [மெ]ய்யறந் தழைப்ப[க்] கலிங்கம் மிரிய கடல்மலை நடாத்தி வலங்கொ
[ள]ாழி-
2 வரையாழி திரிய இருசுடராளவும் ஒருகுடை நிழற்ற செம்பொன் வீரசிங்காசனத்து மு
கொக்கிழானடிகளொடும் வீற்றிருந்தருளிய கொப்பரகெசரிபந்மரான சக்கரவத்
ஸ்ரீவிக்கிரமசொழதெவற்கு யாண்டு ௯-ஆவது ஜெ[ய*]ங்கொண்டசொழமண்[ட]
லத்து பெரு[ம்]பா-
3 ண[ப்*]பாடி திருவெங்கட[க்*]கொட்டத்து சிலைநாட்டு திருவிற்பி[ற*]ம்பெட்டு உடை
டைவர் பர[சு]ராமிசுரமுடையார்க்கு நாரணதெவந் புடொலவரைசநான விக்கிர
சொழக் கருப்பாறுடையாநெந் இத்தெவர் தெவதானமான சிலையூர்யா[ளு]டைய மன்
னியமும் எந் பரிக்கிரத்திற் மன[வ]த்தியும் சி[லை*]யூர்நாட்டி[ல்*] புஞ்சை நஞ்
சைப்பட்டி பத்து வட்டியும் இத்தெவர் திருவெழுந்த திருப்படிமாற்று . . .
. . . . . .
4 வெப்பெற்[ப*]ட்டதும் எங்கள் தமப்பநார் நாரணதெவநான குலொத்துங்கசொழ
கருப்பாறுடையாற்க்கு நன்றாக வென்று இத்திருக்கற்ற[ளி] எடுப்பித்து ஒரு திருநு
தாவிளக்கும் வைத்து மந்திர[ப்*]பொனகம் நாநாழி அரிசியும் கறிஅமுது இரண்டு
நெ[ய்*]யமுது ஆழாக்கும் திருமெய்ப்பூச்சு அ[ரை]ப் பலமு[ம்] புழுகு நெ[ய்*]
யரைக்காலும் திருச்சாந்து எழு கழஞ்சும் கற்பூ[ர*][ங்] கா[ணு]ம் திரு[ப]ள்ளிப்படி
[கு]த் திருச்சாந்து சாத்த . . . .
5 [அ]டைக்காய்அமுதும் இலையமுதும் செல்வதாகவும் இப்படி சிலா(ல்)லெகை பண்
ணிக்குடுத்தெந் நாரணதெ[த]வந் புடொலவரைசநான விக்கிரமசொழக் கருப்பாறுடை
யாநெந் [।*]இத்தந்மம் இரக்ஷிப்பான் ஸ்ரீபாதம் எந் தலைமெ[லி]ன [।*] இத்தந்ம[ம்*]
விரொதம்
6 நினைப்பான் மெங்கைக்கரையில் குரால்பசுக் கொன்றான் பாவத்துப் படுவான் [।*]இவை
சொழபாண்டிய விழுப்பரையன் எழுத்து [।*] இவ[ர்*]கள் சொல்லக் க[ல்]வெட்டி
நென் புளியன் திருவகத்தியான தெவபுராணப் பெருங்கருமாநென் [।*] இது ஸ்ரீ-
7 மாயெஸ்வர இரக்ஷை [||*] நன்றாக ஸ்ரீ [||*]

20. ఆలయం ముందున్న మండపం ఉత్తరం గోడమీదున్న మూడో రాజరాజదేవుని శాసనం (క్రీ.శ. 1232)

(AR.214/1903; SII.VIII.no.513)

మూడో చోళ రాజరాజదేవుని 16వ పాలనా సం॥ అయిన క్రీ.శ.1232 నాటి శాసనంలో, పున్నైక్కిళన్ శరణదేవన్ సంగన్ కర్కటరాయన్ అని పిలువబడే స్వామివారి చిత్తిరై మాసంలో దీపాన్ని వెలిగించటంకోసం ఇంకా, తిరుమజ్జన అవసరాలకోసం ప్రాకారంలోపల బావిని తవ్వించిన వివరాలున్నాయి.

1 ஸ்வஸ்தி ஸ்ரீ [||*] ராஜராஜதே-
2 வற்கு யாண்டு ௰௬-வது
3 சிலைநாட்டு திருவிற்பிரங்-
4 பெட்டு உடையார் பரசிராமிஸ்வர-
5 முடைய நாயநாற்கு மணவிற்கொட்-
6 டத்துச் சிறூற் புன்னைகிழாந் சர-
ணதே-
7 [வ]ந் சங்கநான கற்கடராயநென்
இன்நாயநா-
8 ற்கு இவ்வாண்டை சித்திரைமாத-
த்து விட்[ட] ச-
9 ன்திவிளக் கொன்றுக்கு விட்ட பசு
௩ இப்பசு மூந்-
10 றும் இக்கொயிற் சிவப்பிராமணர்
பரசிராமபட்டனு-
11 ம் தில்லைநாயகபட்டனும் பன்மா-
[கெ*]சரபட்டனும் சா-
12 வா மூவா வாழ் மாடாக கைக்கொ-
ண்டு சன்திரா-
13 தித்தவரை செலுத்தக்கடவொம்
14 ம்[।*]இது ஸ்ரீமாஹெஸ்வர ரக்ஷை
இன்நாயந-
15 ாற்கு திருச்சுற்றுள்ளில் திருமஞ்-
சுணக்கிணறு இட்-
16 டென் புன்னைகிழான் சரணதெவன்
சங்கநு-
17 ந கற்கடராயநென் [||*]

End of Preview.

Rest of the book can be read @

http://kinige.com/book/Gudimallam+Parasurameswaralayam

* * *